

Nr 294.

Ankom till riksdagens kansli den 10 december 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till samarbetskommittén för byggnadsfrågor.

(1:a avd.)

I propositionen nr 365 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 11 oktober 1946, föreslagit riksdagen att till Samarbetskommittén för byggnadsfrågor å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 85 000 kronor.

Såsom ett led i strävandena att nedbringa byggnadskostnaderna inom försvarsväsendet meddelade Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1942 föreskrifter angående åtgärder för att åstadkomma enhetlighet i försvarsväsendets byggnadsverksamhet m. m. I anledning av nämnda beslut tillsattes en försvarsväsendets samarbetsdelegation i byggnadsfrågor. Delegationen ägnade sig särskilt åt att utarbета enhetliga normer för arbetsbeskrivningar för byggnadsarbeten. Delegationens arbete visade sig i väsentlig mån bidra till en sänkning av byggnadskostnaderna. (Se härom propositionen 1945: 308 s. 16—19.)

De arbetsbeskrivningar, som utarbetades av samarbetsdelegationen, kunna i allmänhet icke direkt användas inom den civila byggnadsverksamheten. I syfte främst att utarbета enhetliga arbetsbeskrivningar, lämpade för civila behov, bildades därför efter överläggningar under hösten 1945 mellan representanter för sammanlagt 26 myndigheter, organisationer och sammanslutningar med verksamhet inom byggnadsfacket samarbetskommittén för byggnadsfrågor. Kostnaderna för kommitténs verksamhet utgöras väsentligen av ersättningar till anställd personal, lokalhyror och expenser.

I skrivelse den 14 september 1946 har nu *samarbetskommittén för byggnadsfrågor* hemställt om ett anslag å 85 000 kronor för kommitténs verksamhet under återstående delen av budgetåret 1946/47. Till stöd härför har kommittén anfört bland annat följande.

Inom kommittén ledes arbetet av ett särskilt arbetsutskott, bestående av sju personer, representerande olika grenar av byggnadsverksamheten. Arbetsutskottet är närmast ett ledande och granskande organ. Själva arbetet utföres av utskottets tekniska sekretariat, till vilket är knuten för ändamålet anställd, väl kvalificerad personal.

Under utskottets ledning bedrivs utredningsarbetet med arbetsbeskriv-

ningar och nomenklatur på så sätt, att särskilda subkommittéer med sakkunniga från arbetsgivar- och arbetarorganisationer, tillverkare, forskningsorgan m. fl. tillsätts för olika slag av arbeten. Det tekniska sekretariatet samlar allt primärmaterial, och detta granskas av de sakkunniga, vilka alltså ej äro arbetande utan rådgivande. Härigenom har utskottet möjlighet att leda, övervaka och påskynda arbetet.

Hittills har inom kommittén medhunnits ett sammanställande av nomenklaturen inom en stor del av byggnadsområdet, varvid erforderligt samarbete ägt rum med tekniska nomenklaturcentralen och ett flertal specialister inom olika yrkesområden. Vidare har arbetsutskottet, efter ingående undersökningar, utarbetat preliminärt förslag till rationellt och praktiskt ordnat system för upprättande av arbetsbeskrivningar. Jämsides härmed utarbetas inom de särskilda subkommittéerna tekniska bestämmelser rörande olika arbetsmoment för sten-, plåt- och målningsarbeten.

Kommittén framhåller vidare, att den just nu mest angelägna uppgiften vore att utföra vissa förberedande undersökningar, som senare skulle kunna ligga till grund för s. k. virkesbestämmelser. Med virkesbestämmelser avsåges regler rörande kvaliteter och dimensioner å virke, lämpliga att för skilda ändamål utgöra svensk standard. Det kunde enligt samarbetskommittén redan nu fastslås att hittills uppställda krav på byggnadsvirkets kvalitet varit högre än vad nu vunna erfarenheter fordrade. Det föreslagna utredningsarbetet komme därför att medföra en förändring så till vida, att betydande kvantiteter mera högklassigt virke kunde reserveras för förädlingsindustrin och exporten i utbyte mot billigare virke av lägre kvalitet utan att byggnadens värde sänktes. Vidare vågade man enligt kommitténs mening räkna med en icke obetydlig minskning av virkesåtgången dels genom utnyttjande av lättare konstruktioner och dels genom användning helt eller delvis av andra lättillgängliga byggnadsmaterial.

Enligt samarbetsdelegationens beräkningar skulle kostnaderna för kommitténs verksamhet för budgetåret 1946/47 fördela sig på följande poster, nämligen teknisk personal 56 000 kronor, hyror, telefon och expenser 12 000 kronor, sekretariat 9 000 kronor, specialutredningar 30 000 kronor samt publikationstryck 3 000 kronor. Kostnaderna skulle således uppgå till sammanlagt 110 000 kronor. Drages därifrån ett belopp av 25 000 kronor, som kommittén under innevarande budgetår erhållit från anslaget till Tekniskvetenskaplig forskning m. m. för sin verksamhet intill tiden omkring den 1 november 1946, skulle medelsbehovet för återstoden av budgetåret utgöra 85 000 kronor.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande.

I strävandena att höja den allmänna bostadsstandarden intaga de problem, med vilka samarbetskommittén för byggnadsfrågor arbetar, en framträdande plats. Kommitténs främsta uppgift är att åstadkomma en förbättrad form av arbetsbeskrivningar i anslutning till vad som i detta hänseende redan utförts på det militära området. De för militära byggnadsarbeten avsedda arbetsbeskrivningarna ha visat sig väl fylla sin uppgift. Sälunda har arbetena underlättats och byggnadskostnaderna kunnat nedbringas. Det är anledning förvänta, att motsvarande fördelar skola uppnås på det civila byggnadsområdet genom samarbetskommitténs verksamhet. Av principiella skäl

är det önskvärt, att kostnaderna för kommitténs verksamhet helt bestridas av statsmedel. Skall kommitténs arbete kunna fortgå under hela det nu löpande budgetåret erfordras utöver de medel, som tillskjutits från anslaget till Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m., ytterligare bidrag från statens sida. Enär tillgängliga anslag icke giva utrymme för fortsatt understöd åt kommittén, förordar jag, att särskilt anslag för ändamålet begäres av riksdagen för innevarande budgetår. Jag förutsätter emellertid, att kommitténs medelsbehov därefter skall kunna till fullo täckas från anslaget till Byggnadsforskning. Mot kommitténs kostnadsberäkningar har jag icke något att erinra.

Utskottet.

Såsom bidrag till samarbetskommitténs hittillsvarande verksamhet under innevarande budgetår hava medel av Kungl. Maj:t anvisats från reservationsanslaget till Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m. Då ytterligare medel erfordras för nämnda budgetår och tillgängliga anslag icke torde lämna utrymme härför, synes utskottet enda utvägen vara att ett särskilt anslag anvisas för ändamålet. Utskottet, som icke har något att erinra mot att anslaget bestämmas till av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, förutsätter emellertid i likhet med departementschefen att kommitténs medelsbehov efter utgången av innevarande budgetår skall kunna till fullo täckas från anslaget till Byggnadsforskning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Samarbetskommittén för byggnadsfrågor* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 85 000 kronor.

Stockholm den 10 december 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 293.
